

SUEZO KLAUSIMAS

ARABŲ UNIJOS ATKŪRIMO AKIVAIZDOJE

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Iš paskutinių pranešimų atrodo, kad susitarimo galimybės dėl Suez kanalo atidarymo gerokai sumažėjo. Kaip žinia, Suez kanalo atidarymas labai svarbus Egiptui ir Sovietų Sąjungai. Jis rūpi ir kitoms laivyninkystės besiverčiančioms tautoms, tačiau nėra jom taip gyvybiniai svarbus. Sovietams labai svarbu padidinti savo karo laivyno 'prezenciją' Indijos vandenyne, o tai padaryti be Suez kanalo žymiai sunkiau. Todėl Valstybės Sekretoriaus Rogers taikos Artimiesiems Rytams planas rėmėsi prielaida, kad syki susitarus dėl Suez kanalo atidarymo visus kitus Izraelio -- arabų konflikto elementus galima bus išspręsti vėliau ar susigvyventi ir su neišspręstais.

Rogerso planas rodo pritarimo Egipte. Tuo tarpu Izraelis, kontro-

liuodamas Suez kanalo rytinį krantą, jautė savo rankose turįs tokią kozirį, kuris galėtų nulemti visą bylą. Jis visų pirma norėtų susitariti dėl nuolatinės taikos sudarymo ir garantijų, o tik vėliau kalbėti apie Suez kanalą. Nuolatinės taikos užtikrinimui jis pareikalavo tokių didelį sienų pakeitimų, kad arabai nutarė apie tai visai nediskutuoti, reikalaudami Izraelio grįžimą į 1967 metų sienas. Izraelio politikai logiškai skaičiavo, kad jei arabai galėtų atstumti Izraelį į senas sienas, jie seniai tai padarytų, o jei jie to nedaro, reikia -- negali. O jei negali, tai kam patiems pasitraukti iš gerų ir lengvai apginamų pozicijų?

Tokioje būklėje arabams prireikė naujų spaudimų priemonių. So-

vietai jiems davė naujo modelio MIG-23 lėktuvų, kurie galėtų susilyginti su Izraelio turimais amerikiečių 'Phantom' ir prancūzų 'Mirage' lėktuvais ir beveik tuo pačiu laiku Egiptas, Sirija ir Libija sudarė naują arabų valstybių federaciją, kuri pasisakė prieš "betkokius susitaikinimą ir derybas" su Izraeliu.

Cia tenka pastebėti, kad arabų unijos nėra naujas dalykas. 1958 m. Egiptas buvo sudaręs uniją su Sudanu ir Sirija, prie kurios dar buvo prisidėjęs Jemenas. Tačiau toji unija iširo Sirijos karininkams suaruosus perversmą. Ir dabartinė federacija kol kas dar nebaigina izraelitų. Jei tačiau Egipto lakūnai galėtų operuoti iš Sirijos aerodromų, padėtis kiek pasikeistų, bet, dabartinės federacijos narys Libija dėka savo gausių naftos gamybos yra labai turtingas kraštas. Dar neseniai Libija užpirkė Prancūzijoje 110 paskutinio modelio Mirage lėktuvų už 400 milijonų dolerių. Tų lėktuvų tiekimas turėtų pasibaigti 1974 metais, tada į Izraelio priešų tarpą išjungtų dar vieną galingą jėgą. Tiesa, Libija pasižadėjo tų lėktuvų nenaudoti kare su Izraeliu, tačiau tokiais pažadais turima pagrindo netikėti. Izraeliui lieka tik viltys, kad iki Libija gaus visus savo lėktuvus ir apmokys savo lakūnus jais skraidyti, viena unija gali iširti.

Kaip ten būtų, atnaujintų karo veiksmų grėsmė padidėjo. Tas jaudina ne tiek pačius izraelitus, kiek amerikiečius, nuo kurių vienokio ar kitokio žingsnio priklauso taikos išlaikymas. Iki šiol Washingtonas buvo palyginti lengvoje būklėje: jam tik reikėjo tiesti ginklus Izraeliui, kad tas išlaikytų ginklų lygsvorą. Jei sovietai tačiau pritartų arabų norui at-

siimti per "6 dienų" karą netektų teritorijų ir net patys savo 'savanoriais' paremtų Egipto žygį, susidūrimo tarp amerikiečių ir sovietų momentas gali priartėti pavojingai arti.

Už tat Washingtonas sustiprino savo spaudimą į Izraeliusitarti dėl Suez kanalo atidarymo. Tam pritaria dauguma spaudos, nors joje JAV žydų įtaka yra labai didelė. Tokioje būklėje Izraelis šios savaitės pradžioje į Washingtoną pasiuntė savo vicepremerą Yigal Allon. Situacija yrapanaši į Vietnamą. Kaip Vietnamo karas gali būti greičiau pralaimėtas Washingtono nei Pietryčių Azijos džiunglėse, taip ir artimuosiuose Rytuose karas gali būti greičiau praloštas Washingtono negu Sinajaus dykumoje.

VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas atvyksta į Clevelandą ir ši pirmadienį, balandžio 26 d. 7:30 v.v. Naujosios parapijos salėje padarys pranešimą aktualiais klausimais, papasakos apie savo pasimatymą su Turkijoje kalinamais Brazilskais ir perduos iš juostos su jais pasikalbėjimą.

RYTŲ PAKISTANAS SIEKIA NEPRIKLAUSOMYBĖS

STEPAS VYKINTAS

Pakistanas, Indijos kaimynas, susideda iš kelių kraštų: Pandžabo, Kašmiro ir Belučištano, tačiau politiniu požiūriu svarbiausias yra Vakarų ir Rytų Pakistanas. Iš viso Pakistanas turi 946. 716 kv. km ir apie 130 milijonų gyventojų. Vakarų Pakistanas turi apie 55 mil. gyv. ir Rytų Pakistanas apie 75 mil. gyv. Gyventojai yra indoariečiai, kurie kalba pandžabų, sindų ir urdų šnektomis, iranečiai, kurie kalba belučių ir paštų dialektais ir indai, kurie kalba bengalų ir asamų kalbomis. Dauguma gyventojų, per 50%, kalba bengališkai. Valstybinė kalba yra urdų, bengalų ir iki 1972 m. anglų.

Pakistanas yra prezidentinė islaminė respublika. Parlamentas yra viena rūmų, renkama 313 atstovų. Rytų Pakistanui skirtos 169 vietos parlamente, Vakarų Pa-

kistanui 144. Svarbiausios politinės partijos yra "Pakistano Moslem Lyga", "Islamo partija", "Avami Lyga", "Nacionalinė Avamipartija" (kairieji socialistai). Komunistų partija yra uždrausta.

Nuo 1969 m. kovo mėnesio Pakistaną valdo prezidentas generolas Agha Mohammed Yahya Chan. Jo svarbiausias tikslas išlaikyti Pakistano vienybę ir savarankiškumą. Tačiau jis susiduria su dideliais sunkumais krašte. Rytų Pakistanas, kuris sudaro demokratiniu požiūriu krašto daugumą, siekia atsiskirti nuo Vakarų Pakistano. Praeitų metų gruodžio mėnesio parlamento rinkimai parodė, kad Rytų Pakistanas yra gerai organizuotas ir sąmoningas dėl savo politinių teisių. Šio krašto laisvės simbolis yra

"Avami Lygos" vadas šeichas Mujibur Rahman. Jis yra senas kovotojas dėl Bengalijos autonomijos ir laisvės. Jis kovojo prieš anglų valdymą, prieš Hindu dominavimą ir nuo Pakistano įkūrimo dienos jis paskelbė kovosias dėl Rytų Pakistano savarankiškumo. Būdamas "Avami Lygos" pirmininkas, Mujibur Rahman demokratiškai pasiekė politinio laimėjimo. Tačiau ši Rahman laimėjimą sužlugdė Vakarų Pakistano militarinė jėga.

Š.m. kovo mėn. Pakistano prez. Y. Chan, gelbėdamas Pakistaną būklę, buvo nuvykęs į Daccą, Rytų Pakistano centrą, kur ilgai konferavo su M. Rahman dėl iškilusio konflikto. Tačiau dviejų Pakistano vadų, matyt, nuomonės buvo taip nesuderinamos, kad prez. Y. Chan apsisprendė jėga susitvarkyti su Rytų Pakistanu. Prezidento įsakymu Pakistano kariuomenė užpuolė ramius Bengalijos gyventojus, žudė nekaltas moteris ir vaikus, sukėlė Rytų Pakistanė žiaurų pilietinį karą. Kiek Rytų Pakistanė žuvo nekaltų žmonių, net ir šiandien žurnalistai ir statistikų vedėjai tiksliai negalėtų pasakyti. Reikia spėti, kad jų žuvo keli šimtai tūkstančių. Ir tai dar nėra galio, nes bengaliečių kovos dėl laisvės nesustabdytos, o vakarų pakistaniečiai vis dar tebešaukdo dėl laisvės kovojančius savo brolius bengaliečius.

Į šį pilietinį karą įsimašė ir švėtimos jėgos. Pirmiausia dėl jo reagavo Indija. Indijai,

(Nukelta į 2 psl.)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMO

įvykstančio 1971 m. gegužės mėn. 29 ir 30 dienomis
Philadelphijoje (Sheraton Hotel,
1725 J. F. Kennedy Blvd., Philadelphia, Pa. 19103),
D A R B O T V A R K Ė

Šeštadienis, gegužės mėn. 29 d.

- 10:00-11:00 Registracija
- 11:00-12:30 Seimo atidarymas ir iškilmingas posėdis
1. Skyriaus pirmininko, Vytauto Matonio žodis
 2. Himnai
 3. Sąjungos pirmininko žodis — Teodoras Blinstrubas
 4. Mirusiųjų narių pagerbimas — Vaclovas Mažeika
 5. Tautinė idėja lietuviškos išeivijos veikloje — Dr. Jonas Balys
 6. Sveikinimai
- 12:30-2:30 Darbo posėdis
1. Seimo prezidiumo sudarymas
 2. Darbotvarkės priėmimas
 3. Seimo komisijų sudarymas
 4. Sąjungos Valdybos pranešimas
 5. Revizijos Komisijos pranešimas
 6. Diskusijos dėl pranešimų
- 2:30-3:30 Pertrauka
- 3:30-5:30 Darbo posėdis
1. Liet. Tautinio Sąjūdžio Vadovybės pranešimas — Dr. Bronius Nemickas
 2. Pranešimas ALTO reikalais — Eugenijus Bartkus ir Teodoras Blinstrubas
 3. Pranešimas BALFO reikalais — Emilija Čekienė
 4. Pranešimas Naujosios Vilties reikalais
 5. Diskusijos dėl pranešimų
- 8:00 Banketas
- Programoje solistė Vanda Stankienė ir Neolithuanų orkestras (iš Chicagos)

Sekmadienis, gegužės mėn. 30 d.

- 10:00-12:00 Darbo posėdis
1. Skyrių atstovų pranešimai
 2. Sąjungos skyrių veikla — Bronius Tiškus
 3. Diskusijos dėl pranešimų ir dėl bendros veiklos
- 12:00-2:00 Darbo posėdis
1. Mandatų komisijos pranešimas
 2. Nominacijų komisijos pranešimas
 3. Rinkimai
 - a) Sąjungos pirmininko ir valdybos narių
 - b) Revizijos komisijos
 - c) Tarybos
 4. Nutarimų komisijos pranešimas
 5. Kiti klausimai ir sumanymai
 6. Seimo uždarymas
- 2:00-3:00 Pertrauka
- 3:00 Vilties Draugijos narių suvažiavimas

Sovietai: -- Štai mūsų ekonominė pagalba...

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Viktorijos valstijos Universitetų ir Mokyklų Egzaminų Taryba pripažino lietuvių kalbos kursus universitete ir jau nuo 1971-ųjų metų bus galima lietuvių kalbos kursą laikyti baigiamųjų gimnazijos egzaminų pagrindinių dalykų tarpe. Šiam lietuvių kalbos kurso pripažinimui labai daug pastangų padarė lietuvių akademinės korporacijos "Romuvos" mokslininkai, pirmasis jų pirmininkas S.A. Stankūnavičius. Šiuo metu jau yra užsiregistravę apie 40 jaunuolių, jų tarpe ir keli svetimtaučiai, norintieji pagrindinai mokintis lietuvių kalbą.

Melbourne Algis Milvydas ir Geelonge Liucija Volodkaitė atšventė savo 21-ųjų metų gimimo dienas. Abu jaunuoliai savuose miestuose yra pasižymėję ne tik kaip geri sportininkai, žaidžiant už savuosius lietuviškuosius klubus, bet taip pat yra labai artimai susiriję ir su lietuviškuoju gyvenimu. Liucija yra dabartinė Vyties klubo sekretorė ir ilgą laiką buvo Šatrijos tunto Geelonge skautų skyriaus vedėja, kai Algis taip pat yra geras ir aktyvus skautas, visą laiką buvęs vienas iš pirmųjų mokinių mokyklose ir šiuo metu yra paskutiniame kurse inžinerijos fakultete. Be savojo Varpo klubo jis jau eilę metų yra išrenkamas kaip vienas iš geriausių mūsų krepšininkų į Australijos lietuvių rinktinę.

Vienas iš seniausių ir iškilusių Australijoje dainos vienetų yra Melbourne Dainos Sambūris, kurio priežiūroje buvo pravesta paskutinioji Dainų Šventė Melbourne. Šio sambūrio ilgametis dirigentas yra Albertas Čelna, kuriam pavyko su savo dainininkais jau eilę metų būti pačiu iškiliausiu mūsų Australijos lietuvių dainos vienetu. Be choro šis sambūris atlieka ir platų visuomeninį darbą, paremdamas Melbourne vyrų oktetą, tautinių šokių grupę ir iš savo narių yra sudaręs "Bevilčių" grupę, kuri, be dainavimo chore, gražiai pasireiškė ir moderniųjų dainų išpildyme. Paskutiniame metiniame savo susirinkime į Sambūrio valdybą, be dirigento A. Čelnos buvo išrinkta: Nijolė Kairaitienė, Janina Sikorskienė, Juozas Petrašius ir Viva Alekna.

Labai dažnai, ypatingai Tasmanijos valstijos australų spaudoje rašo mūsų Australijoje pasižymėjusį keliautoją Olegą Truchaną. Plačiame iliustruotame straipsnyje Hobarto miesto dienraštis "Saturday Evening Mercury" pažymi jog šis lietuvis yra ypatingai iškilus alpinistas, baidarininkas ir miškų keliautojas. Jis buvo pats pirmasis žmogus ištyręs pietų - vakarų Tasmanijos neperžengiamus miškus, kur dar anksčiau nėra buvęs joks žmogus. Jis pirmasis perėjo iki šiol žmogaus nepasiektus kalnus ir subaidar perplaukė per įvairias kalnų upes. Laikraštis rašo, jog jis jau 6 kartus su baidare perplaukė per labai pavojingą Pieman upę, kur mažiausias netikslumas gali kainuoti gyvybę. O. Truchanas yra 47 metų amžiaus, vedęs ir turi tris vaikus. Baidare plaukioji jis pradėjo dar Lietuvoje ir vėliau pats pradėjo jas pasigaminėti. Savo ilgame aprašyme, kaip ir daugelį kartų anksčiau kitoje australų spaudoje, jis yra visuomet pažymimas kaip labai drąsus keliautojas - tyrinėtojas lietuvis.

Kovo mėnesio pabaigoje Melbourne Lietuvių Namuose įvyko metinis Melbourne lietuvių apylinkės susirinkimas. Buvęs pirmininkas M. Didžys, padarydamas pranešimą, pasidžiaugė, jog valdyba metų eigoje atliko didelį ir gražų darbą, pravedant Lietuvių Dienas, surengiant paskirus mūsų švenčių minėjimus, suruošiant "Mūsų Pastogės" spaudos balių, padedant savaitgalio mokyklai ir kitoms jaunimo organizacijoms ir kt. Apsvarsčius pagrindinius klausimus, į naująją valdybą tapo išrinkti: P. Aranauskas, I. Didžytė, M. Didžys, J. Karla, G. Žemkalnis. Ypatinai džiugu, kad Melbourne apylinkės valdyboje jau kelinti metai kaip gražiai dirba mūsų jauniosios jėgos, čia subrendę ir baigę aukštuosius mokslus.

Praeitų metų pabaigoje Australijos lietuviai džiaugėsi sužinoję, jog inžinierius Juozas Pelenauskas konkurso būdu įvykusioje konferencijoje Belgijoje laimėjo stambų projektą sukonstruoti automatinę šieno surinkimo mašiną, kuri bus trijų metų laikotarpyje padaryta ir modeliuojama Australijoje ir vėliau pardavinėjama Europoje. Būdamas ne tik iškilus savo profesijoje inž. J. Pelenauskas yra labai artimai susirijęs ir su visu lietuviškuoju gyvenimu, būdamas eilę metų Melbourne Apylinkės pirmininku ir kt. Neatsilikdamas nuo savo tėvelio, šiais metais Melbourne Monash Universitete ekonomijos fakultetą baigė Rita Pelenauskaitė. Be savo aktyvaus darbo universitete, ji taip pat aktyviai reiškėsi ir mūsų lietuviškame gyvenime, priklausydama Australijos Lietuvių Studentų sąjungai ir tautinių šokių "Klumpakojų" grupei. Australijos lietuviai ir toliau tikisi jaunąją Ritą ir jos iškilųjį tėvelį aktyviai matyti mūsų lietuviškame gyvenime.

Adelaidėje įvykusioje prie Torenso upės Elders Parke atviroje parodoje buvo išstatyta tarptautinių dailininkų virš 1000 paveikslų ir keramikos bei skulptūros darbų. Šioje parodoje ir lietuvių sekmingai atstovavo adelaidiškiai dailininkai J. Pocienė, A. Durničius, Birutė ir Žibutė Vesterbergorytės. Taip pat įvykusioje Raudonojo Kryžiaus mugėje Pietų Australijos Gubernatūros sode dalyvavo ir Pabaltiečių Moterų Sąjunga, kur lietuvis ponios E. Dainienė ir D. Karpienė demonstravo mūsų tautinių valgių, maisto gaminius.

Vėlykų švenčių metu Sydnėje buvo suvažiuavę Australijos skautai vyčiai ir kartu su vyresniosiomis skautėmis turėjo savo iškilų Sydnėjaus skautų žemėją. Šios iškilos metu Sydnėjaus skautų šeimą ištiko skaudi nelaimė. Staiga apalęs Sydnėjaus tunto tuntininkas S. Sankauskas, gavo širdies smūgį ir vėliau, nuvežtas į artimiausią ligoninę, joje mirė. Šis skaudus įvykis sukrėtė ne tik pačius Sydnėjaus skautus, visą Sankauskų šeimą, bet taip pat ir vėlykinėm pamaldom susirinkusius gausius Sydnėjaus lietuvius, kurie šio tylaus ir darbštaus skauto asmenyje neteko ne tik gero vado, bet taip pat ir susipratusio mūsų visuomenininko.

Industriiniame Newcastle mieste, kur gyvena vos keli šimtai lietuvių, labai gražiai veikia vietinis choras ir Apylinkės Valdyba, ku-

ATVIRAS LAIŠKAS PASAULIO LIETUVIO BIULETENIO REDAKTORIUI

'Buvau labai nustebinta paskaičiusi "Pasaulio Lietuvyje" LB leidžiamam biuletenyje iš "Dirvos" š.m. kovo 15 d. pascituotą ir po citatos iškraipytą mano mintį iš straipsnio, kuriam e buvo svarstomas išokupotos Lietuvos jaunimo kvietimas dalyvauti II-me Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese.

Tokias mintis rašiau paskaičiusi Dirvos, Naujienų ir Laisvosios Lietuvos laikraščiuose neolituan jaunimo protestą dėl tokio PLJ Kongreso rengėjų sumanymo. Man rodos, kad PLB valdyba turėtų tik džiaugtis, kad Bendruomenės reikalais rūpinasi visi jos nariai, ne tik jos vadovai. Bet, biuletenio redaktorius vietoj atsakęs į mano keliamas mintis, patikslinęs jas, po neišbaigtos cituoti mano minties nervingai vietoj atsakymo cituoja iš Aidų 1971.1 nr. kitą citatą, nieko bendro neturinčią su mano straipsniu, būtent:

"Galima jaunimą juodinti, įžeidinėti, atstumti..."

Na, žinote, mokyti niekada nevelu. Perskaičiau dar kartą savo buvusį straipsnį ir niekur nei su žiburiu neradau jaunimo juodinimo ar įžeidinėjimo, net ir tarp eilučių neišskaičiau, todėl ir šiandien man dar neaišku, kaip PL redaktorius galėjo primesti man Aiduose kažkieno parašytus, kažin kam taikytus žodžius. Jei taip rašytų koks jaunuolis, kuriam dar viskas pasaulyje labai aišku, kuriam ir jūra iki kelių, anot lietuviškos patarlės, tai būtų suprantama, bet, kada rašo mano didžiai visados gerbiamas lietuvių kalbos mokytojas ir buvęs nuoširdus mano klasės auklėtojas, o dabar PLB kūrėjas bei nuolatinis jos pirmininkas p. Stasys Barzdukas, gerai žinąs, kiek daug ir aš savo rašiniais esu prie LB kūrimo ir stiprinimo, o taip pat prie jaunimo organizacinių darbų populiarinimo prisidėjusi, ką jis pats yra nekartą pripažinęs, tai darosi daugiau negu keista.

Buvau tos nuomonės ir tebesu, kad kongreso organizavimas, kaip ir kiekvienos didelės šven-

tės, nėra vien kelių asmenų užmojis. Jam reikia daugelio žmonių talpos, o dar daugiau lėšų, todėl ir jo planai bei numatomi darbai turi būti iš anksto skelbiami visai lietuvių visuomenei.

PL biuletenio redaktorius primeta mano realioms mintims fantazavimą, o iš tikrųjų jis pats fantazuoja, nes į neolituanų paskelbtą protestą, kuris iššaukė ir mano straipsnį, jis neat-sako, reiškia PLB vadai su savo nariais nesiskaito, atseit, ne jūsų reikalas, tik duokit pinigų, o "valdžia žino, ką daro".

Teisingai rašo Naujienos 2.26 d., kad lietuviškasis jaunimas yra puikus ir paklusnus vadybėms, o jei padaro klaidų, tai dažniausiai tiksliai senųjų veikėjų suklaidinimo dėka.

E. Čekienė

Pakistanas...

(Atkelta iš 1 psl.)

žinoma, rūpi, kad Pakistanas nebūtų vieningas ir tvirtas. Suskaldytas Pakistanas Indijai daug naudingesnis. Bengalija jai artimesnė ir palankesnė. Todėl indų vadovaujantieji politiniai sluoksniai ir masės pareiškė didžiausias simpatijas Rytų Pakistanui. Įsikišo į šį reikalą ir Maskva. Jai visuomet rūpi pažvejoti sudrumstus vandenys. O galgi su gaus keletą žuvelių ir Kremliaus stalui. Beabejoj, kad Pakistano vidaus politinius įvykius sekė ir komunistinė Kinija. Jai labiausiai rūpi išnaudoti dviejų besipešančių Pakistano kraštų suirutę ir išodinti į Pakistano valdovus jų patikėtinių Bhutoto, kuris, kaip opozicijos veikėjas, seniai svajoja laimėti prezidento vietą. Taigi, dviejų rūšių komunistas seniai tyko, kaip suvirškinti Pakistaną arba Maskvos, arba Pekino naudai.

Šiuo metu atrodo, kad Pakistano pilietinis karas eina galop. Muhibur Rahman yra areštuotas, apie jo likimą nėra aiškių žinių. Galimas dalykas, kad jis bus paskelbtas išdaviku ir nuteistas. Bet tai nebe pirmą kartą atsitinka jo gyvenime. Jis jau kelis kartus už

Grandinėlės šokėja Nijolė Mainelytė vaizdelyje "Duktė viena namie liko". Kaip žinia, Grandinėlės šokėjai, po sekmingo pasirodymo balandžio 17 d. Clevelande, gegužės 8 d. duos koncertą Waterbury, Conn.

J. Garlos nuotrauka

kovą dėl laisvės sėdėjo kalėjimuose per 10 metų. Kada Vakarų Pakistanu kariuomenė įžengė į Bengaliją, jis pareiškė: "Gali kariuomenė mane suimti, gali ji mane nužudyti, bet ji negali iššaudyti 75 milijonų bengalų. Ginklais mano tautos neprivers tylėti. Aš myliu savo tautą, o ji myli mane". Būdamas nuoširdus patriotas ir karštas nacionalistas, Muhibur Rahman įdiegė bengalų tautai didžiausią laisvės troškimą, ir jei gu jis žūtų dėl laisvės, tai į jo vietą stotų tūkstančiai laisvės kovotojų, kurie jo laisvės idėją skelbs ir dėl jos kovos. Atsirai ir nauji laisvės kovos vadai, kurie M.

Rahman tinkamai pavaduos.

Mums, Maskvos bolševikų nuskriaustiems dėl laisvės ir valstybinės neprilausomybės rūpi, kad Pakistano nesenai įkurtoji valstybė nepatektų į bolševikų, nežiūrint kokio plauko, maskvinio ar pekinginio, pinkles ir kad dėl laisvės kovojantieji bengalai išsikovotų tiek laisvės, kad galėtų demokratinėje valstybėje demokratiškai pagal daugumos valią tvarkytis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTU • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

LŪŽTANČIOS VILTYS

Tai nėra naujiena, kad išeivijoje yra tokios nuotakos arba tokie ištikinimai, kur rekomenduojamas didelis nuolankumas okupuotos Lietuvos kultūriniam gyvenimui. Aštresnė okupuotos Lietuvos kultūrinio gyvenimo kritika tokio nusiteikimo asmenims atrodo beprasmių tiltų deginimu, kurie ir šiaip labai jau trapūs, vos besilaiką ant savo atramų, bejungią du geografinius ir ideologinius kontinentus.

Bet tai nėra gyvenimo realybe pagrįsti ištikinimai. Išeivija nėra nepakanti okupuotos Lietuvos kultūriniam ar kūrybiniam laimėjimams. Priešingai, išeivija džiaugiasi tokiais laimėjimais. Lituanistikos mokslo atsiekimai yra didžios reikšmės lietuvių kultūrai. Tas pat taikoma archeologijos atradimams. Istorija bevil tiškai užgožta falsifikatu. Menas, literatūra, scena kai kada išlieka nuostabiais atviros lietuviškumo žiburiais. Ten ryškiai matyti, kur atiduodama neišvengiama ir numestinos reikšmės duoklė cenzūros cerberiams, ir kur prasiveržia lietuvių bei ir sau žmogus būdinga ir amžina mums tema.

"Šiąnakt bus vėjas ir lietus.

Iš sapno paukščiai atsisibus.
Suskeldėję aukšti mediniai kryžiai vaikščios
Po laukus."

Taip byloja apie stebuklingą ir regėjimų kupiną naktį poetė Janina Degutytė. Laukuose vaikščiojančio medinio, apleistu, užguito ir suskeldėjusio kryžiaus vizija, kada kryžius užginta būti Lietuvos peizaže, yra tikras, su gyvenimo realybe sujungtos poezijos perlas. Išeivija su virpančia širdimi stebi tokią vaizdą ir lenkiasi poetei.

Bet neišvengiamai kyla protesto jausmas, kada kultūrinio gyvenimo prievaizdos ir cerberiai falsifikuoja išeivijos laimėjimus ir meluoja apie juos.

Vardan kokios teisybės ir tiesos miręs poetas Henrikas Radauskas "kultūros" žurnale Pergalė pristatytas, kaip "paklydęs" estetizmo ieškotojas, rašęs demagoginius rašinius apie okupuotos Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Taip tvirtinant netgi nesistengiama pavyzdžiu įrodyti savo teiginio. Radauskas gyvena išeivijoje, ir niekur kitur, kaip čia galėjo būti pastebėti jo

"demagoginiai" rašiniai. Kur jie? Kuriam leidinyje jie tilpo? Apie kuri tarybinį reiškinį Radauskas rašė demagoginiai?

Pergalė į tai neatsako. Žurnalo tvirtinimai pakibo ore, kaip vandalo akmuo, paleistas į langą.

Protesto jausmas kyla ir tada, kada mirusį Pulgį Andrių palydi savuoju "nekrologu". Esą, Pulgis Andriusis, savo laiku buvo susitęsęs su... nacistinės okupacijos adoracija!

Ar tenyščiai cerberiai laiko "susitepimu" Pulgio rašinių apie prūsikus (tarakonus) ir jo aštraliužius aiškinimus, kaip gintis nuo prūsokų. Dėl to rašinio Pulgis turėjo daug neramų naktų ir slapstėsi įvairiose slėptuvėse, kad nacių ranka nenuvilktų jo į kacetą.

Žinoma, kad "tarybiniai skalikai" sekė Radauską ir Andrių su tikslu įvelti juos į tarybinę spaudą, paversti nors bendradarbiais iš tolo, kolaborantiškai su tikusiais duoti vieną kitą dalykėlių Pergalei, ar bent Gimtajam Kraštui. Nei Radauskas, nei Andriusis nesuklupo ties tais gundymais. Reakcija atėjo jiems mirus, kada jie patys negali atsilipti...

Todėl ir naivios viltys, kad bendradarbiavimas su okupuotos Lietuvos kultūrinio gyvenimu, nepasiteisina. Bendradarbiavimą ten vis dar supranta kaip nusilenkimą tarybiniam molochui ir mamonai. Bendradarbiavimas įmanoma tik tai kaip labai subtilus atjautimas ten esantiems mokslininkams ir kūrėjams stebint kiek jie pajėgia tarp indoktrinacinių atnašų duoti amžinų lietuvių kultūrai vertybių.

Be galo gaila tų mūsų tarpe naiviųjų, kurie kolaboruodami su sovietine realybe tuo svaime užsiangažuoja neprabilti išeivijoje jautriausiomis išeivijai ir lietuvių erdvėje lieka bailėsnis už Janiną Degutytę, priverstinai vengdamas liesti "suskeldėjusius medinius kryžius" pavergtoje tėvynėje, kad tik neprarastų sovietinio kultūrinio gyvenimo prievaizdą malonės.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

"SIMAS" Į AUSTRALIJĄ

-- Gavau Jurgio Gliaudos "Simas" knygą, kurios be ašarų negali skaityti, -- rašo man iš Australijos. -- Jurgis Gliauda yra virš mano asmeniškios kritikos, visas jo knygas turiu. Pirmą kartą "Simą" jau perskaičiau. Rytoj skaitysiu antrą kartą. Pas mus žurnalistų studijoje profesorius sakydavo, kad norint gerą recenziją parašyti, turi skaityti tris kartus. Pirmą kartą skaitai širdimi. Antrą kartą jau daugiau protas vadovauja, o trečią kartą reikia būti velnio advokatu ir šventume ieškoti blogybių.

Atrodo, kad ši vieno lietuvių, o kartu ir visos tautos tragedija atskleidžianti Simo knyga buvo pirmoji mūsų padangėj Australijoje pasiekusi mano rankas ir, kai nusiėšiau ją į lietuvių suvokimą, bematant visi dalyviai prašė parūpinti ir jiems. Dar kiti sekančią dieną sužinoję telefonais užsisakė. Aš pasijutau išdidį ir laimingą pirmoji galėdama taip netikėtai pasitarnauti savo tautiečiams ir prisidėti prie tos tragiškos istorijos populiarinimo mūsų tarpe, o tuo pačiu ir prie išleidimo svetimiems anglų kalba. Taigi, dėkoju už atsiųstą man oro paštu dovaną ir prašau skubiausiai atsiųsti dar mažiausia 30 egz., -- baigė laišką australietė.

VIS TIE PATYS VEIDAI

Per dvi vieno savaitgalio dienas, t.y. kovo 27,28 dienomis New York'e lietuviškas gyvenimas virė virė. Garsioje Carnegie Hall salėje buvo mūsų iškilaus smuikininko Izidoriaus Vasilyo koncertas akompanuojant sūnui Vyteniu.

Keletas lankytojų nusiėmė bilietus į salę norėdami gauti geresnę vietą, nes visų bilietų kaina vienoda. Bet prie durų sėdinti mergaitės dar neleido, liepė sugrįžti už 15 minučių. Vienas svetimtautis susirūpinusiu veidu klausia mūsų, kažin ar jis gaus padorį vietą, jei nestovės tą 15 min. eilėje, bet nueis kavos išgerti. Žinoma, mes jį užtikrinom. Tačiau jis nepatikėjo ir nuo durų nesitraukė. Matyt jis buvo turistas iš tokio krašto, kur norėdami patekti į koncertus turi stovėti eilėse, nes jo anglų kalba nebuvo amerikoniška.

Salėje talpinančioje apie 200 žmonių prisirinko apie 70 ir daugiau svetimtautių nei lietuvių. Žinoma, nepatogus laikas. Šeštadienio ankstyva popietė 2 val. 30 min. Vieni dirba, kiti praeina, moterims namų ruošia ir kiti reikalai.

Koncerto programą sudarė Beethoveno, Dvoržako ir J. Gaidelio muzikos kūriniai. Sekančią dieną New York Times muzikos kritikas koncertą įvertino teigiamai. Apžymai, I. Vasilyūnas turi gražią muzikinę praeitį. Jis yra koncertavęs virš 200 kartų įvairiuose

kraštuose ir trečią kartą šitoje salėje New York'o publikai.

Tą pačią dieną nuorota ligi vakaro Barbizon Plaza viešbuty, vyko Baltijo kraštų organizacijų veikėjų pasitarimas dėl bendros estų, latvių ir lietuvių išeivijos veiklos tarptautinėje plotmėje, idant visų trijų tautų bendri siekliai labiau ir efektingiau atkreiptų amerikiečių dėmesį. Daugiausia buvo diskutuotas svetimųjų informacijos klausimas.

Sekančią dieną, sekandienį 1 val. p.p. buvo atidaryta A. Kežio, S.J. foto paroda Maspetho lietuvių parapijos salėje ir rodomas jo paruoštas filmas "Dvylika", kuris atvaizduoja žymesnius JAV lietuvių įvykius ir žmones. Spalvotas dokumentinis filmas visiems dalyviams, kurių susirinko apie 200 žmonių, padarė malonų įspūdį. Ne vienas žiūrovas pamatė save, atpažino senai matytus draugus bei pažįstamus veikėjus ir nuspelniusius Lietuvai asmenis.

Filmas ir vaisės tęsėsi ligi 4 val., o lygiai ketvirtą jau skubiai new yorkiečiai rinkosi į Kultūros Židinio patalpas kitame miesto krašte didelių ir svarbių problemų spręsti -- išrinkti vadovybę ir tarybą kurie aktyviai talkintų pranciškonams vykdyti Kultūros Židinio statybą. Rinkosi org-jų atstovai, visuomenės veikėjai ir eiliniai lietuviai, kuriems rūpi mūsų jaunimo ateitis. Bet apie tai teks kalbėti plačiau.

Kaip matome, tame dviejų dienų savaitgalyje New York'o lietuviams teko gerai pasitempti idant vieni iš jų patenkintų lietuviškuoju požiūriu asmeninį malonumą, o kiti, jausdami pareigos jausmą, atliktų tautinę pareigą. Visi tie parengimai buvo svarbūs, idomūs ir tinkamo lygio, todėl aš jau penktadienio vakare nutariau atlikti namų ruošos darbus ir dvi poilsio dienas skirti lietuvių, praleisti jas prasmingai, bent savo dalyvavimu prisidėti prie naudingų kitų dirbamų darbų.

Tačiau nusivylimas apėmė atvykus į paskutinį savaitgalio susibūrimą, kada pamačiau jog tokį pat nutarimą kaip mano, tautinės sąžinės vedami yra padarę visas šimtas newyorkiečių, gerai pažįstamų veidų, kuriuos mačiau kiekviename iš aukščiau minėtų parengimų.

Atrodo, kad šio savaitgalio įvykių rengėjai

M A L E

BROKERS WANTED

DRIVER-OWNERS WITH HEAVY
DUTY TRACTORS.
Payment on percentage basis, which
includes driver's wages.
Apply to Mr. THRELOFF
Geo. F. Alger Company
3050 LONNY RD., DETROIT, MICH.
An Equal Opportunity Employer
(29-32)

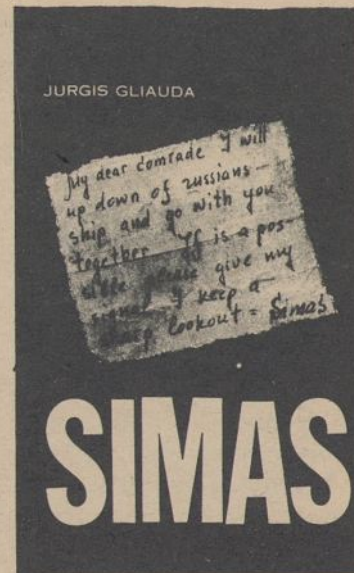
EMILIA ČEKIENĖ

yra patenkinti New York'o publikos dėmesiu, pareiškiau savo nuomonę šalia stovinčiam seniausiam ir energingiausiam lietuvių veikėjui prel. J. Balkūnui.

-- Kas iš to, kad kur tik eini ar važiuoji vis tie patys veidai, -- liūdnai nusiteikęs atsakė prelatas.

Tai kiek gi tūkstančių lietuvių New Yorke prisiskaičiuojama, paklausiau jo, kaip ilgiausiai čia gyvenusio veikėjo.

-- Save vadinančių dar lietuvių yra virš pora tūkstančių, bet judančių lietuvių tėra pora šimtų, o tie, kuriuos čia matote, kurie kartu su mumis bėgo iš vieno pavergimo į kitą ir daugumoj iš jų ne pirmos jaunystės veidai. Deja,

• Jurgis Gliuda, SIMAS. Išleido "Vilties" draugijos leidykla 1971 metais Clevelande. Knyga 160 psl., kainą 3 dol., gaunama Dirvoje ir pas knygų platintojus.

taip yra, -- baigė prel. J. Balkūnas.

Tai ne pirmas ir ne paskutinis turiningas savaitgalis New Yorke. Įdomu, kaip ilgai tie 200 judančiųjų lietuvių dar jundės?

Šis bei tas

• Vilniaus krašto veikėjas K. Veikutis rašo, kad dėl Lietuvos etnografinių sienų "mūsų mokslininkai ir mėgėjai yra pasidalinę į minimalistus ir maksimalistus". Štai, vieni abejoja net dėl Gardino (o kaip čia neseniai dar buvo siūloma laikinai sostinę perkelti į Gardiną, kai Vilniui susidarė pavojus!), o kiti reikalauja ir Baltstogės, nors ten lietuvių jau nebelikę. Kuri nuomonė palaikytina -- maksimum ar minimum?

• Be abejo, tai kruopščią studijų, žinovams geroko galvų palaužymo reikalas. Betgi klausimas jautriai įdomus mums visiems ir -- verta apie tai daugiau kalbėti, ginčytis. Kaip registi, šis dabar aktualus sienų pasitikrinimas mums labiausiai svarbus kaip pagrindas būsimoms deryboms su kaimynais, kada bus atstatoma Lietuvos laisvė. Todėl reikėtų laikytis jokių būdų ne minimumo, o verčiau kiek begalima maksimumo (nors ir ne paties didžiausio). Tiktai galima tikėtis pelnyti bent minimumą, kai stosime prieš savo godžių kaimynų apetitus. O jei jau iš sykiu būtume bailūs ir nusižeminę patys save, jei elgetiškai maldausime vien minimumo, tai -- vargu ir tai begausime. Derybose, ypač politinėse, tokia praktikos taisyklė, kad reikia kietai rungtis ir vis tiek galop šį tą nuleisti, tad pradėjus tik su minimumu, mažai iš viso talkių. O drąsiam ir Dievas padeda.

• Be to, mūsų sąžinė visai gali būti rami, nes ir su maksimumais -- mes dar negrobiamė nė pėdos svetimos žemės, o tik, anot Vytauto Didžiojo -- siekiame "savo tėvonių". O palyginkime, kokiais ultramaksimumais ruošiasi stoti į derybas mūsų kaimynai: lenkai vis tebekanda dantį į Vilnių su kraštu, nors jie ten jokių istorinių nei etnografinių -- taisyčių neturi (vien gėdingą Želigovskio žygį ir Bocianskio žiaurumus). Rusai dabar uoliai išnaudoja okupaciją, tiesiog vagia per akis (Karaliaučiaus sritis, taip pat rytinės žemės, kurias patys kadaise sutartimi buvo Lietuvai pripažinę). Todėl mes, greta šitokių kaimynų atsistoje, turime laikyti visus tūzus savo saujoje -- užsiprašyti visko, kas mums priklauso.

• Kai kas abejoja, ar mums sveika būtų atgauti tas žemes, kur lietuviai jau nutautinti arba išguiti, kur per daug svetimo elemento. Girdi, būtų sunku administruoti. Viena, jau praeity Lietuva sugebėjo labai tolerantiškai ir sklandžiai mīšrias ar svetimas žemes apvaldyti (pvz. Algirdo ir kt. laikai). O taip pat turime nesena praktiką: kai tik 1939 m. įžengėme į rytines savo žemes, mokėjome greitai ir tvarkingai, nors buvo karo laikas, visa aprėpti be jokio chaoso, be didesnių klaidų. Net svetimieji žavėjosi mūsų išmintingu tvarkymusi, ypač geru aprūpinimu kasdieniais reikmenimis. Žinoma, fanatiški lenkomanai dar pasalom kandžiojo ir grasino bet ir jie pripažindavo mums nemažą pirmenybę: girdi, tegu tie muzikai lietuviai eina atgal į savo Kauną, tik tegu mums Vilniuje palieka savo Maistą ir Pienocentrą!

• Taigi mes nesame ir nenorime būti toki šovnistai, kaip lenkai, nei toki grubūs imperialistai, kaip rusai. Todėl daug mūsų žemių jau svetimaisiais apsesta, kai kur ir visi lietuviški ženklai išnaikinti. Bet jei šios dienos žemėlapy nebėra Tilžės nei Gumbinės, argi mes turime abejoti dėl jų vietovių? Ogi neperseniai pati Vokietija tą platą kraštą administraciškai vadino Litauen, tai ar nėra tikras dalykas, kad ten ne rusų ar mozdūrų, net ne jotvingių šalis, o Lietuva? Senais laikais, žinoma, kilčių ir tarnių skirtumai buvo daug ryškesni, nes nebūta greitos sąsiekos (geleželių, automobilių, lėktuvų, radijo) ir papročiai nei kalbos savotiškumų niekas nedildė. Todėl Lietuvos pakraščiai turėjo skirtingesnes šnėkas. Šėslūs kaimiečiai 20 a. pradžioje dar buvo ir Didž. Lietuvoje išlaikę ryškius savotiškumus: ir po 1918 m. kringiškė žemaitė sunkiai suprato dzūkelių nuo Vaisiejų šnėktą.

• Pirmiausia reikia mums išsigyvendinti iš savų galvų tą svetimųjų įtaigotą mūsų menkumą, mažystę. Net mokslinėse knygose ir raštuose vis užtinkame tartum faktą, kad pvz. Vilniuje visuomet mūsų tautos buvo tik nežymi mažuma. Tai nėra tiesa, jei tik giliai pakedename faktus. Gal būtų, lenkų okupacija (trumpa, bet žiauri) daugiau prigniuždė lietuvių. Bet caro laikais ten būta lietuvių kultūros centro, tikros sostinės. Išsiskaitykime, kiek ten buvo mūsų draugijų, įstaigų, spaudinių, kiek kultūrinių bei pramoginių parengimų!

• Apie 1955 metus Marketparke vienas gražios išvaizdos, nors jau apsenęs, žydas sunkvežimiu po kiemus išvežiojo pardavinėdamas daržoves, bulves ir kt. Sakėsi prieš 1 D. karą atvykęs Ameriką iš Vilniaus. O kaip jis gražiai, tik truputį dūlkuodamas, kalbėjo lietuviškai! Ir ne vien apie prekes, bet galėjai su juo juokauti, politikuoti, taip jis buvo žodingas, lyg lietuviška kalba tikrai jam prigimta. Argi svetimtautis biznieriūs būtų taip išsimokęs mūsų gana sunkios kalbos, jei anuomet Vilniuje lietuviai būtų buvę tokioje nežymioje mažumoje, kaip kai kieno tikima (o lenkų visuotinė tebeskelbiama)?

Rungtynės su naciais dėl Lietuvos (6)

NACIŲ MACHTPOLITIK

KAZYS ŠKIRPA

Be paties Hitlerio visiems gerai žinomo gėsumo siekti svetimų kraštų žemių užgrobi-mo, į jo neigiamą nusi-statymą, t.y. nusistatymą nesiskaityti su Lietu-vos teise į valstybinį su-verenumą ir nepripažinti Lietuvos birželio 23 dienos kraujo auka pas-kebtos Krašto Vyriausybės, atrodo, turėjo didesnės, gal net lemiančios įtakos ir Alfred von Rozenbergas, su kuriuo tada Hitleris skaitėsi daugiau, negu su Reicho Užs. Rkl. Ministeriu, von Ribbentropu. Reikia be to, turėti ome-ny dar ir šią aplinkybę:

Per tas kelias dienas, kurias laimėjau apeliavimu į Hitlerį, įvyko, de-ja, viena didžiulė apgailė-tinas ir Lietuvos bylai labai negeras dalykas, būtent -- birželio 26 d. Gestapui pasisekė dr. Klaisto pagalba suvilio-ti generolą Raštikį, nau-josios Vyriausybės Kraš-to Apsaugos Ministerį skristi į Kauną be mano kaip sakytos Vyriausybės Ministerio Pirminin-ko žinios, sudaryti ten kaž kokią Vertrauensratą (Pasitikėjimo Tarybą) iš nacių malonės. Šį gesta-pinį "laimėjimą" Reichs-leiteris von Rozenberg-tat ir buvo pakišęs Hitle-riui, kaip tatau seka iš 18-os Armijos Štabo čia cituojamo rašto: (Mic. T312/787/8438949).

-- Sulig OKH Gen. Št. d. H. Gen. Qu. Abt. K. Verw. (V) (reiškia: Ka-riuomenės Vyr. Vadovy-bės Generalinis Štabas, Generalkvartirmeste-riis, K. Skyrius, Adminis-tracija /V/) slapto pa-tvarkymo Nr. II/3804/41 iš 1941 m. birželio 29 die-nos, generolas Raštikis -- Rozenbergo įstaigos pranešimu po pasikalbė-jimo su Fuhreriu -- ta-po pasiųstas į Kauną su-daryti ten Vertrauens-ratą (Pasitikėjimo Ta-rybą), kad numarintų (lahmzulegen) taip va-dinamąją Lietuvių vy-riausybę.

Būtų betgi klaidinga manyti, kad tuopoliš-kai paliečiama vien tik Lietuva. Tame pačiame rašte toliau yra pasaky-ta:

-- Iš anksto apsi-draust nuo panašių įvy-kių Latvijoje į ten pake-lių yra generolas Dan-kers, seimo atstovas dr. Sanders, buv. karo attache Kaune Deglavs ir buv. latvių karo attache Berlyne Plensners.

Į Estiją panašiam tiks-lui yra numatyti: gene-rolas Toervand ir jau su-bordinuoti (unter him) -- estų laisvės kovotojų va-

das dr. Mae, laikomas toli siekiančiai prisijun-gusiu prie mūsų ir mi-nisterijos dirigentas An-gelus, kuris nusipelnė visų vokiečių įstaigų dė-kingumo per repatria-ciją.

Rozenbergo įstaiga bu-vo paprašyta aukščiaui-minėtų asmenų išleidi-mą sutvarkyti per armi-jos šiaurinės užnugario zonos vadą (Befehlsh. rückw. Armee-Geb. Nord).

Generolo Raštikio pa-sidavimas vokiečių vilio-nei, tikriau pasakius ti-pingai intrigai, labai pa-sunkino Lietuvos dipl. posto Berlyne našta pra-vesti Lietuvos Laikino-sios Vyriausybės legali-zavimą santykiuose su Vokietija. Bet tas nelai-mingas atsitikimas ma-nęs nei per plauką neat-palaidavo nuo tokios pa-reigos, kaip desperatiš-ka ji po to kam beatrodė. Todėl tą dieną, kai gene-rolas Raštikis buvo vo-kiečių lėktuvu skraidin-tas į Kauno aerodromą, jį pasivijo mano slaptas kurjeris dr. Gregoras Valančius su mano nu-rodymais naujai Kraš-to Vyriausybei kaip, ma-no nuomone, ji turėtų lai-kytis generolo Raštikio atveju ir dėl lauktino iš vokiečių pusės betarpiš-ko spaudimo pačios tos vyriausybės, kai aš, jos galva, jau buvau nacių izoliuotas naminiu areš-tu Berlyne.

Nesulaukdamas per ke-lias dienas nei vienokio, nei kitokio atsakymo iš-avo raštus ir padarytas Užs. Rkl. M-jai sugesti-jas, turėjau pakankamo pagrindo susirūpinti, ar vokiečiai tik neplanuoja ką negerą vos atsikūru-sios Lietuvos atžvilgiu, ar net ką grėsmingą jos atgautai laisvei. Todėl nutariau kreiptis dar kar-tą į OKW ir prašyti in-tervenavimo, kur reikė-jo, kad palenktų vokiečių politines instancijas vis tik į abipusio susitarimo kelią.

Naujas pasikalbėji-mas įvyko birželio 25 d. priešpiet OKW patalpo-se, Bendlerstrasse. Kal-bėjau su Pulk. Ervin Stolze, vienu iš Karinio Saugumo (Abwehr) Valdy-bos viršininko (admirolo Canaris) pavaduotoju. Pulk. Stolze kažkodėl ra-do reikalinga pakviesti į tą pasikalbėjimą dar ir atstovą iš Alfred Rosen-bergo žinybos. Tai buvo prof. von Mende, kurio iš seniau, rodos, nebu-vau pažinęs, ar tik šiaip kada atsitiktinai matė-

sis. Pats tokio atstovo pritraukimo faktas rodė, jog von Rozenbergas ta-da jau buvo igijęs kažko-kių teisių Lietuvos ir tur-būt kitų dviejų Pabaltijo kraštų likimą lėmusiuose Reicho vadovybės sprendimuose, ir tainebu-vo geras ženklas.

Prof. Mendei atvykus, aš suglaustai nušviečiau pulkin. Stolzei besusida-rančią negerą padėtį Lie-tuvoje ir ką buvau iš savo pusės padaręs, siekda-mas įpataisyti. Atkreipiau tų bendrakalbių atydą į tai, kad tolimes-nis nudelsimas man lei-dimo vykti į Lietuvą per imti vadovauti naujai pa-skelbtos Lietuvos Vy-riausybės darbams gali sukelti lietuviuose, suki-limo dalyviuose, nusivy-limą, duotų pagrindą ne-geriems gandams kraš-te ir užsieny, ar net su-keltų nesusipratimų tarp sukilėlių ir vokiečių ka-rių. Dėl to paprašiau pulk. Stolzes, ar OKW ne-rastų galima ką iš savo pusės padaryti, kad man būtų pagaliau leista ne-delsiant vykti į Lietuvą. Atsakydamas į tai, pulk. Stolze tepažadėjo apie šį mano prašymą pranešti aukščiaui.

Kai dėl prof. Mendes, tai šis pastarasis tik klausėsi ką pasakojau ir testatė įvairius klausimus nuodugnėsim iš-siaiskinimui to meto fak-tiškos padėties Lietuvo-je, nesileisdamas į jo-kias diskusijas ir nieko nežadėdamas. Tačiau, jis prasiarė tarsis, jo žiniomis, esą ne visi lie-tuviai paskelbtąją Vy-riausybę pripažįsta. Tai padarė man išpūdį, ar tik vokiečiai jau nebuvo pra-dėję kurti kokią intrigą kalbamos Vyriausybės nušalinimui pačių lietu-vių rankomis, kol ji dar nebuvo stipriau išsitvir-tinusi. Be to, pasikalbė-jimo gale jis pasakė, jog man rūpimas klausimas gal greitai paaiškėsias, gal net tą pačią birželio 25 d., tik neprecizavo ku-ria prasme.

Prof. Mendei atsi-sveikinus, pulk. Stolze prasiarė, jog popiet esąs numatytas įstaigų atstovų pasitarimas, ku-riame greičiausia ir bū-siąs priimtas nusistaty-mas, nuo kuriopareisią, ar man bus galima vykti į Lietuvą, ar ne. Kas per tą aukštųjų Reicho įstai-gų atstovų pasitarimą bu-vo faktiškai nuspręsta, apie tai galima susipro-tėti iš šio fakto: dar tą pačią birželio 25 d. vė-lai popiet buvau staigiai telefonu iškviestas į Reicho Vyriausiąją Sau-gumo Valdybą (Reichs-

sicherheitshauptamt). Šis faktas pats savaime rodė, jog vieton politiš-kai blaivaus sprendimo buvo apsispręsta imtis policinės jėgos: sulau-žius visus diplomatinis papročius -- kalbėtis su manim per policijos or-ganą. Taigi, dar vienas vokiečių "Machtpolitik" pavyzdys, tik šį kartą ne be Kzierio, bet nacių.

Būtų buvę logiška su reikalavimu prisistaty-ti policijai nesiskaityti. Juk buvau savo laiku Lie-tuvos Vyriausybės akre-dituotas Berlyne netam, kad mane čia maltretuo-tų policijos pagalba, bet atstovauti Lietuvai ir gin-ti jos interesus diploma-tinėmis priemonėmis, nepareinamai nuo to, ar tie interesai buvo Rei-chui priimtini ar ne. Ta-čiau savo atsakymu pri-sibijojausi išprovokuoti na-cių kerštą prieš savo ko-vos draugus -- LAF vei-kėjus -- Tėvynėje, kur jau švaistėsi nacių poli-tikos egzektoriai po vo-kiečių karinių jėgų sky-du.

Nuvykęs į Reichssi-cherheitshauptamtą bu-vau nukreiptas pas poli-cijos komisarą dr. Le-gatą svetimšalių sky-riaus vedEJA! Lyg atsi-prašydamas kad turėjo mane iškviesti dr. Legat aiškino, jog jam pavesta pasiteirauti apie įvykius Lietuvoje ir paprašė, kad sudiktuočiau apie tai savo paaiškinimus. Su-tikdamas tai padaryti, pa-brėžiau jog šitai el-giuos ne dėl to, kad ši policijos organo reika-lavimą laikyčiau suderi-namu su diplomatiniais papročiais bei tarptau-tinės teisės normomis, bet vien tik todėl, kad ne-noriu kelti diskusijos ir aštrinti santykius, juo la-biau, kad neturiu ką slėp-ti, nes tai, kas įvyko Lie-tuvoje, jau viešai vi-siems žinoma.

Pranešimą padikta-vau maždaug taip, kaip faktiškai buvo, būtent, kad pirmieji sukilimo daigai buvo pasėti per mano atsilankymą Kau-ne 1940 m. birželio pa-baigoje; kad iš pat prad-žios buvo nužymėtas aiškus tikslas atkurti Lietuvos valstybinę ne-priklausomybę; kad vė-liau šiam tikslui įvykdy-ti susikūrė Lietuvių Ak-tyvistų Frontas, kurio priekyje buvau pastaty-tas aš pats; kad apie šią organizaciją ir jos tiks-lus vokiečiams buvo ži-noma, ir kad aš buvau iš anksto informavęs OKW su kuo jam tektų skaity-tis Lietuvių rusų-vokie-čių karui kilus; kad bir-želio 19 d. įteikiau moty-vuotą memorandumą Užs. Rkl. M-jai, siūly-damas susitarti iš anks-to dėl Lietuvos Vyriausybės pakelbimo ir ji lojaliausiai įspėdamas,

J. GRAUDA

Pagal planą

Yra visokių deficitinių prekių. Ne čia, ne Ame-rikoje, bet Tarybų Sąjungoje.

Žmonių poreikiai auga greičiau už planavimo sąmatas. Žmonės turtėja, nes niekad neturi strei-kių ir atleidimo iš darbo, kas nualina kapitalistinės sistemos kraštus. Jeigu turi gerą darbo kortelę, ku-rijoje nėra pravaikštų įrašo, visad gausi koki nors darbą. Todėl žmonių poreikiai didėja, o planuotojai turi sukti galvą, kaip tuos poreikius patenkinus.

Pavyzdžiui: emaliuoti puodai. Buržuazinėje Lie-tuvoje tais puodais buvo užverstos krautuvės. Ko-kios spalvos nori: balta kaip sniegas, mėlyna, ruža-va, žalsva. Visi puodai su dailiais juodais krante-liais. Briauos pirštų neįpiauna. Kaitomo puodo ema-lis neatšoka. Įvairių įvairiasių dydžių. Vienan vos pirštą iškiši. Kitame gali net maudyti. Problemų emaliuotą puodą gauti nebuvo. Problema buvo kur li-tą tokiam puodui gauti.

Dabar sąmatose numatoma atitinkamai įmonei per metus pagaminti tiek ir tiek kilogramų arba to-nų emaliuotų prekių. Pavyzdžiui, pagal penkmečio planą, sakysim, Raudonosios Žvaigždės fabrikas turi pagaminti dešimt tonų emaliuotų prekių.

Raudonosios Žvaigždės planuotojai gražiai su-sitvarko su reikalu. Gaminti kokią tūkstantinį asor-timentą pragariškas darbas. Čia puodas vieno litro talpos, ten vėl puslitrinis. Čia pailgas, čia gilus, čia paplokščias... Iš proto išeisi, kol gaminimo for-mas pritaikysi produkcijai. O kur tūkstantinio asor-timento apyvartos inventarizacija, sąskaitos, apy-skaitos? Čia ir dar dvigubai prisidams darbo jėgos turėsi tik užtikrintą deficitinių fabriko biudže-tą.

Penkmečio planas graso: nepildysi, tapsi penk-mečio kenkėjas!

-- Vyrail, -- sušuko planuotojai, -- Eureka! Ga-minkime vonias. Vieton tūkstantinio asortimento vien tik emaliuotos vonios. Juk penkmečio nurody-tos produkcijos svoris bus tas pats, net ir perviršytas! Vieton įvairių ten emaliuotų puodų -- vonios. Gaminsime jas stiprias, sunkias, taip kad penkme-čio planas ant jų atsilaukytų, kaip ant nepajudinamų stulpų.

Kaip tarė -- taip padarė.

Raudonoji Žvaigždė su perviršiu išpildė penk-mečio planą. Užvertė rinką emaliuotomis voniomis. Pagal penkmečio planą reikėjo duoti tūkstantį tonų emaliuotų prekių, o fabrikas, voniomis, davė šimtą tonų daugiau. Aišku: mitingas, kalbos, pereinamoji raudonoji vėliava, direktoriui pagyrimo lapas, dar gražus atžymėjimo ženkliukas išsvarko atlapą ir ke-lialapis į Krymą...

O emaliuotas puodas vis rečiausias daiktas pramprekybos krautuvėje.

-- Maža ką jie susigalvos, -- kalba Raudono-sios Žvaigždės žmonės. -- Jie dar ir emaliuotus nakties puodukus prasimanys reikalauti. Yra ema-liuotos vonios, tegu džiaugiasi.

jog kitaip tokia Vyriausybė galėtų būti paskelbta rezultate tautos suki-limo prieš sovietinius Lietuvos okupantus.

(Bus daugiau)

REZISTENCIJA

R. SPALIS

Su "Rezistencijos" roma-nu mums atsiskleidė toks rašytojas, kokio neturė-jome lietuvių literatūroje nuo V. Pietario "Algiman-to". Tik "Rezistencija" už

"Algimantą" įdomesnė, nes vaizduoja mums artimesnę praeitį ir artimesnių lietu-vių rūpesčius, kurie ne vie-nam yra tapę sunkiomis ne-išsprendžiamomis proble-momis. (Dr. J. Grinius, Ai-dai Nr. 2, 1971).

Išleido Viltis. 429 psl. Kietais viršeliais 6 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

• Wm. Rodonis, ūkinin-kas iš Lichtfield, N. H., iš-rinktas Naujosios Anglijos daržovių augintojų draugi-jos pirmininku. Tai pirma-sis New Hampshire ūkinin-kas, pasiekęs tos vietos.

MALE

WANTED
1ST CLASS SKILLED
MASK MAKERS
Steady work for qualified men.
Fringe benefits.
ACCURATE FINISHING TOOLS
ERIE, PENNA.
CALL COLLECT 814-456-4231
(29-31)

OWNER-OPERATORS
WANTED

If you have a late model tandem tractor and experience in interstate operation, join our growing company covering the Eastern and Middle U. S. Company trailers. Union scale. Paid benefits. Apply to:
ST. LOUIS FREIGHT LINES
U.S. 20, 1/4 Mile West of Route 421,
Michigan City, Indiana, or Call (219)
874-6271. (20-34)

STEEL BROKERS WANTED
round trips, points between Michigan and Northeast Ohio. Must be able to pass ICC physical. Owner operators, permanent leased.
WHITE STAR TRUCKING INC.
Call 216-456-0026 ask for
Mr. DiPerna
An Equal Opportunity Employer
(30-36)

SAVE AT
Mutual Federal
Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

Paid and
Compounded
Quarterly

5%
PER ANNUM

REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

JAUNOJI KARTA

BOSTONO NEOLITUANŲ JUNIORŲ MINTYS

TAUTA IR JAUNIMAS

Kiekvienos tautos ateitis priklauso nuo jaunimo. Amerikos ateitis irgi priklauso nuo pozityvaus akademinio jaunimo, kuris lanko universitetus ir aukštąsias mokyklas.

Aišku, kad mokslas rūpi pirmoje eilėje kiekvienam studentui. Apart to, kiekvienas studentas turi daugiau galimybių už sunkiai dirbantį darbininką pasireikšti tautos ir visuomenės gerovei.

Amerikos studentus reikia skirti į dvi grupes: Pirmoji ir didžioji grupė rimtai studijuoja ir nekreipia dėmesio į tautos ir visuomenės reikalus; antroji, mažoji, agresyvioji grupė sukelia triukšmingas demonstracijas, naikindama valstybinių žmonių turta, niekina demokratine santvarką, skelbia anarchiją ir revoliciją. Ar iš tokių profesionalų gali būti mūsų kraštui tinkami vadovai? Pirmoji didžioji studentų grupė, kurią vadiname tylinčiąja dauguma, irgi nepasireikia prieš radikalus, neparemia prezidento

ALGIS MATIOŠKA

studentai gali turėti didelę įtaką krašto politikojai.

Taigi čia, kaip minėjau, yra dvi grupės studentų ir kartu dvi problemos. Man atrodo, kad pirmoji studentų grupė, tylinčioji dauguma (silent majority), turėtų būti

ti daug aktyvesnė pasisakyti prieš radikalus studentus, kurie niekina mūsų demokratine santvarką ir piknaudoja didžiąją mūsų laisvę, norėdami ją pakeisti į vergijos komunistinę sistemą. To liau, šie studentai turėtų pasireikšti prieš tuos radikalus profesorius, kurių įtakoje negalvoja studentai eina prieš krašto gerovę. Tegul ta pirmoji grupė praneša universitetų administracijoms, kad komunistuoją profesoriai nepageidaujami.

Jeigu jiems nepatinka JAV krašto santvarka, tegu važiuoja į Komunistų Rusiją. Tik ten pagyvenę galės išitikinti ką nustojo. Tai vienas yra iš vaisių pasigydyti nuo komunizmo.

Todėl studentai turėtų remti mūsų Prezidento užsienio ir vidaus politiką, kad išsaugojus šio krašto laisvę ir gyvenimo gerbūvį.

Algis Matioška

BERNARDO BRAZDŽIONIO PATRIOTINIAI EILĖRAŠČIAI

Bernardas Brazdžionis parašė nedaug patriotinių eilėraščių Lietuvos Nepriklausomybės laikais. Iš jo parašytų žymiausi yra "Sunki ranka" ir "Paskutinis pasmerkto mirti žodis". "Sunki ranka" išreiškia jo nepasitenkinimą moderniu gyvenimu. "Paskutinis pasmerkto mirio žodis" yra satyra, kuri pašiepia tų laikų gyvenimą. Kai Lietuva prarado savo nepriklausomybę, patriotinis motyvas pradėjo vyrauti Brazdžionio eilėraščiuose. Šiuose eilėraščiuose pavaizduota visi žymesni Lietuvos įvykiai. Pavyzdžiui: "Iš

studentai gali turėti didelę įtaką krašto politikojai. Taigi čia, kaip minėjau, yra dvi grupės studentų ir kartu dvi problemos. Man atrodo, kad pirmoji studentų grupė, tylinčioji dauguma (silent majority), turėtų būti

ALGIMANTAS SENUTA

sužūsusio laivo" vaizduojama laisvės netekimas; "Šaukiu aš tautą"

Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos gegužės 17 d. pavasario baliuje, kuris įvyko Šv. Jurgio parapijos salėje, Grandinėlės šokėjai išpildė programą. Nuotraukoje grupė šokėjų: Kazėnaitė, Ralytė, Jasinevičiūtė, Sakaitė, Ežerskytė ir Čiuprinskaitė. Salė buvo gražiai dekoruota Petro Maželio ir svečiai, kurių buvo pilna salė, gražiai praleido šeštadienio vakarą šiame pirmame pavasario baliuje. J. Carlos nuotrauka

vaizduoja okupantų žiaurumą. "Ar tu su tais" vaizduoja lietuvių tais laikais nebesiorientavimą. "Tremtinio malda" vaizduoja lietuvių bėgimą, o "Našlaitėi" -- lietuvių vargus svetimame krašte.

Brazdžionio meniškiausi patriotiniai eilėraščiai yra "Tėvų namai" ir "Maža kregždutė", "Šulinsys" ir "Atminimų turtas". Šiuose eilėraščiuose jis perduoda patriotizmo jausmą nerašydamas tiesiai, kad reikia būti patriotais, ar rašydamas koks geras kraštas yra Lietuva. Vietoje to, jis rašo lyg apie ką nors abstraktaus, pavyzdžiui: "Tenai pasaulis buvo mūsų siauras, bet jo pakakdavo dienų dienoms"... Toks eilėraščių, mano nuomone, pažadintų net svetimauiui patriotizmą savajam kraštui, nors jis skirtas Lietuvai. Todėl šie eilėraščiai gali pritaipyti kiekvienam kraštui, jeigu juos skaitytų tų kraštų žmonės.

Kituose eilėraščiuose Brazdžionis rašo religiniais motyvais. Šie eilėraščiai ir pažadina patriotizmo jausmus lietuviui, nes Lietuva yra katalikiškas kraštas. Kartais su religijos tema sujungiamas ir gamtos tema. Šios temos sužadina lietuviui prisiminimus apie Lietuvos gamtą ir senus laikus, ir todėl galima ir juos vadinti patriotiniais eilėraščiais. Dėl šių priežasčių Brazdžionis ir vadinamas "Tautos Pranašu".

Algimantas Senuta

• L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA Bostono padalinys rengia narių iš-

kilmingą sueigą, gegužės 1 d., 7:30 val. vak., ALT S-gos Namuose -- 484 East Fourth Street, South Bostone. Kviečiami visi filisteriai ir seniorai su šeimos nariais ir svečiais.

• Toronto jaunimo ansamblis "Birbynė" atvyksta į New Yorką ir gegužės 1 dieną, 6 val. v. pirmą kartą čia pasirodys Richmond Hill gimnazijos salėje. "Birbynė", tai lietuviško jaunimo 86 asmenų ansamblis, kuris atliks lietuviškas dainas palydint skudučiais, birbynėmis ir kanklėmis.

Grandinėlės šokėjos A. Narušaitė, R. Matulevičiūtė, M. Idzelytė, N. Mainelytė ir I. Raulinaitytė Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos pavasario baliuje. J. Carlos nuotrauka

NULIŪDĖLĖ RITA ČYVAITĖ

Baigiasi vasara. Skaistūs saulės spinduliai maloniai glosto prinokusią slyvų kekes, pilnas raudonų obuolių nulinkusias šakas. Čia aviečių krūmai, pilni skanių uogų. Skinu jas ir valgau. Tokios saldžios! Ir jau visas mėnuo jų neregavau, nes praleidau stovykloje vasaros atostogas. Todėl dabar noriu viską sode apžiūrėti. Einu toliau. Pagal gyvatvorę neseniai buvo tiek daug rožių, bet dabar tik kur ne kur koks žiedelis. Daugumas jų nukritę. Pilna žemė raudonų, gelsvų ir kitokių nuvytusiu žiedų. Tik jurginai su pinavijom vyriškai stovipaspūsoję akiveriančiais žiedais. lyg jų nei ruduo, nei žiema visiškai nebaugintų. Toliau -- keli kriaušių medžiai, ant kurių tik viena kita kriaušėlė kabo, apie kurias zuja bitės. Mat, jos medų renka žiemos atsargai. Šakose čiułba paukšteliai. Atrodo, ir jie džiaugiasi kartu su manimi. Juk čia taip gražu, kaip rojui...

-- Danute, ateik! -- girdžiu mamytės balsą. Atbėgus į kambarį, randu savo mamytę mano rūbelius betvarkančią. Visos suknelės gražiai suligintos, nosinaitės sulankstytos, kojinių gražiai pagal spalvas sudėtos...

-- Ach, miela mamyte, kokia Tu gera, kaip Tu manimi rūpiniesi, -- ir puolau į mamytės glėbį. Jaučiuosi tokia laiminga, lyg visas pasaulis būtų mano... Neprisimenu, kaip ilgai buvau mamytės glėbyje. Paskui išėjom į sodą pasivaikščioti. Nuskinu žalių rūtų šakelę ir margaspalvį jurginą. Prisegu gėles prie mamytės krūtinės ir sakau:

-- Imk, mamyte, šias gėleles. Teprimena jos meilę ir dėkingumą Tau. Aš Tavęs taip pasiilgau per atostogas. Tu visą laiką dirbi ir mane labai myli.

Mamytė mane vėl apkabino, pabučiavo ir sako:

-- Ačiū, dukrele. Tu irgi esi labai gera ir miela. Bet ar tu pamiršai, kad pirmadienį prasideda nauji mokslo metai? Kai tik tėvelis parvažiuos iš darbo važiuosim į krautuvę. Tau reikia naujų batukų, suknelės. Eik ir pažiūrėk, ar tau nereikia sąsiuvinų, pieštukų bei kitokių reikmenų, nes ne laikas tada ieškoti, kai jau reikia naudoti.

Pirmadienis -- pirmoji mokyklos diena. Sueinam į klasę apie dvidešimt mergaičių. Beveik visos man nepažįstamos. Visos linksmos po vasaros atostogų. Tik viena Dalytė labai rimta. Sėdi ir net nesišypso. Baigėsi pamokos. Einame klegėdamos namo, o Dalytė skuba pati pirmoji, lyg visiškai ji nenorėtų su manimi draugauti. Juk aš vienturtė. Neturiu nei sesytės, nei broliuko. Labai norėčiau susirasti bent gerą draugę. O Dalytė man labai patinka, tik ji nekalti, užsidariusi.

Slenka mokyklos dienos. Susipažįstu su visomis klasės draugėmis. Per pertraukas bėgam pažaisiti į lauką, tyru oru pakvėpuoti. Atėjus į klasę randu tik vieną Dalytę, knygas beskaitančią ar namų darbus be-ruošiančią. Kitos draugės pradėjo iš jos juoktis. Gražina net jai naują vardą davė -- "Nuliūdėlė".

-- Gražina, gal Dalė serga. Juk negražu pajuokti savo klasės draugę, -- sakau jai rimtai.

-- Dalė jau keli mėnesiai nuliūdus, su niekuo nesneka. Tik pamokas ruošia, nes ji namuose turinti kitką daryti, -- atsauna man piktoji Gražina.

Prieš Vėlinių atostogas išbėgu pirmoji iš klasės ir einu palengva namo. Pasiveja mane Dalytė. Pradedu kalbėti su ja. Kviečiu pas save per atostogas užteiti.

-- Negaliu, Danute. Aš turiu daug darbo namuose. Tu geriau pas mane ateik, -- sako man Dalytė.

-- Gerai, Dalyte. Aš per atostogas pas tave ateisiu, -- sakau jai, persiskiriant prie savo gatvės sankryžos.

Vėlinės. Grįžusi iš bažnyčios, prašau savo

mamytę:

-- Mamyte, leisk mane pas Dalytę, mano klasės draugę. Ji tokia nuliūdus visą laiką. Ją klasės draugės net pravardžiuoja. Aš noriu su ja draugauti ir pas save pasikviesti.

-- Eik, dukrele. Tik būk mandagi ir neižeisk mergaitės. Jei ji visą laiką nuliūdusi, tai gal ji sirguliuoja ar jai širdelė kas graužia, -- pamoko mane mamytė.

Nueinu prie Dalytės namo. Įleidžia ji mane į vidų. Ji viena namuose. Niekas mūsų netrukdo. Pradedam kalbėti apie mokyklą, apie drauges. Aš labai atsargiai paklausu, ką ji veikianči namuose. Ji sako:

-- Tik ką grįžau aplankius savo mamytę, jai gėlyčių nunešiau.

-- Ar tavo mamytė ligoninėje? -- paklausiau aš.

Dalytė paėmė mane už rankos ir ašaromis blizgančiomis akimis pradėjo pasakoti:

-- Danute, jaučiu, kad tu esi vienintelė draugė, todėl noriu tik tau vienai viską papasakoti. Mano mamytė jau seniai pas Dievulį. Aš tik jos kapą dažnai aplankau, jai gėlyčių nunešu. Ji mirė, kai aš dar visai mažytė buvau. Aš jos visai neprisimenu. Tik ši vienintelė jos nuotrauka, kurią aš turiu. Eidama gulti aš visada už jos sielą pasimeldžiu. Malda yra vienintelis mano dvasinis ryšis su mamyte. Mano tėvelis yra neturtingas, mažai uždirba. Kartais vėlai grįžta, linksmas... Aš turiu viską pasidaryti ne tik sau, bet ir tėveliui paruošti pusryčius ir vakarienę. Pasaugau dar kaimynų mažą mergytę, kad turėčiau už ką savo mamytei gėlių nupirkti, jos kapą papuošti. Aš žinau, kad klasės draugės mane pajuokia, mane Nuliūdėlė vadina. Tu tik viena, Danute, mane supanti ir paguodi. Nebūčiau nuliūdusi, jeigu turėčiau savo mielą mamytę ir gerą tėvelį, o dabar aš... -- nebaigė pasakoti Dalytė, ir jos veidais pradėjo riedėti ašaros.

STASYS MOTUZAS

Aukuras Trijų Kryžių papėdėje

Remkime mikrofilmavimą lietuviškų leidinių

Prieš porą mėnesių Kent State Universiteto Bibliotekoj buvo įsteigtas Pabaltijo tautų skyrius. Šio skyriaus pagrindinis tikslas yra su rinkti kiek galint daugiau medžiagos apie Lietuvą ir kitus Pabaltijo kraštus. Lig šiol yra su rinkta virš 1,000 lietuviškų knygų. Renkamos ne tik knygos, bet taip pat jubiliejiniai leidiniai, laišakai iš Lietuvos, imigracijos dokumentai bei kiti raštai liečią lietuvių reikalus.

Šis skyrius Kent'e, kaip kad Alka, Balzeko Muziejus, Šv. Kazimiero Knygynas bei Pennsylvanijos Universitetas, bus tik dar vienas svarbus lietuviškos medžiagos centras, kuris bus prieinamas visiems, norintiems rašyti mokslinius veikalus apie Lietuvą. Idealu būtų, jeigu tokie centrai galėtų būti įsteigti įvairiose vietovėse ir medžiaga būtų lengvai prieinama ne tik lietuviams bet ir sveitimausi mokslininkams susidomėjusiems Lietuvos klausimais.

Kent State universiteto bibliotekoje, šiame naujai įsteigtame skyriuje, planuojama mikrofilmuoti visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus. Šitokios medžiagos trūkumas jau seniai jaučia-

mas, tat šio Pabaltijo skyriaus organizatoriai yra pasiryžę mikrofilmavimo darbą kiek galima greičiau įvykdyti. Mikrofilmavimas bus atliktas vienos komercinės kompanijos ir filmai bus prieinami visiems.

Žinoma, mikrofilmavimas yra labai brangus, tad prašome visų lietuvių paremti šį svarbų užsimojimą. Kai mikrofilmai išeis į apyvartą, išlaidos sumažės. Šiam reikalui yra įsteigtas Kent State Universitete fondas ir jau gauta aukų. Prašome visus prisidėti prie šio svarbaus lietuviškos medžiagos darbo. Čekius prašome rašyti: K.S.U. Foundation -- Li-

thuanian Fund ir juos siųsti: Lithuanian Section, Baltic Room (1112) K.S.U. Library, Kent State University, Kent, Ohio, 44242

P A D Ė K A

1971 m. kovo 21 d. įvykusio banketo, kuriame buvo pagerbtas S.L.A. vicepirmininkas inž. A. Chaplikas. Nuoširdi padėka jauniems skautams, kurie padarė įspūdį įnešdami JAV ir Lietuvos vėliavas. Ponai P. Ketvirtienei už Amerikos ir Lietuvos himnų sugiedojimą.

Padėka klebonui kun. A. Baltrašiūnui už malda, garbės konsul. adv. A. Šalnai už linkėjimus ir kitiems visiems už sveikinimus žodžiu ir raštu.

Padėka S.L.A. Centro sekretoriui Algirdui Budreckiui už gražią kalbą, J. Tumavičienei už stalų išpuošimą, vakaro vadovui Edmundui Ketvirčiui už vakaro pravedimą.

Padėka sol. Stasiui Liepai ir muz. Juliiui Gaideliui už gražias dainas.

Didelė padėka visam komitetui, kuris gražiai dirbo, ypač moterų štabui su vyr. šeim. M. Plevokiene priešakyje, kurios pavaišino gerai paruoštais valgiais.

Padėka spaudai Dirvai, Naujienoms, Tėvynei, Sandarai ir Keleiviui, kurie garsino mūsų rengimą.

O ypatingą padėką visiems banketo dalyviams,

kurių prisirinko virš 300. Matydami tokį gražų būrį svečių, tikimės, kad turime dar daug mielų bičiulių ir bendradarbių savo tarpe.

Mes bandysime visiems kuo galėdami atsilyginti gyvenime. Šis inž. A. Chapliko pagerbimo banketas paliko daug prisiminimų iš visų prietelių ir draugų.

Dar kartą ačiū visiems. Rengimo pirmininkas
Dr. A. Kapočius
ir solizantas
inž. A. Chaplikas

APVOGĖ SLA RAŠTINĖ

Į SLA įstaigą New Yorke pietų pertraukos metu, kada visi tarnautojai išėjo pietauti ir liko vienas A. Jurgėla, įsibrovė juodukas su mergina ir abu pasiėmė nuo stalo po rašomą mašinėlę nepastebėti išėjo laiptais žemyn. Tuo metu grįžo SLA sekretorius A. Budreckis su kita tarnautoja Mrs. William, kurie atpažino savo įstaigos mašinėles. A. Budreckis ėmė juos vyti. Savo turtą atėmė, bet policijos neprisišaukė nors jos įstaiga tik už vieno bloko.

• Janina Narūnė-Pakšienė, pedagogė ir jaunimo knygų autorė, neseniai atšventė 75 m. amžiaus sukaktį.

• "Lietuviai Televizijoje" gegužės 8 d. Jaunimo centre, mini savo penkmetį — banketu, kur bus ir progra-

mą, kurią išpildys iš Detroito tautinių šokių grupė "Šilainė", kuriai vadovauja ponias Gobienė, be to, dalyvauja ir jaunas daug žadantis solistas Jonas Vaškevičius, baritonas, iš Toronto, Kanados.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

**Mūsų pasiimtinas namo pakas
tikriems alaus mėgėjams.**

IR APYLINKĖSE

• Dr. J. K. Valiūnas, Vli-ko pirmininkas atvyksta į Clevelandą ir padarys visuomenei pranešimą aktualiais klausimais. Be to, pademonstruos iš juostos pasikalbėjimą su Brazinskais. Susirinkimas įvyks pirmadienį, balandžio 26 d., 7:30 v. v. Naujosios parapijos salėje. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti ir išklausti svarbaus pranešimo.

SPECIALUS AUTOBUSAS Į OPERĄ

Atidaromas specialus autobusų patarnavimas iš Lakefront parkinimo aikštės ir Cleveland Union Terminal iki Public Auditorium, kur vyks Metropolitan operos spektakliai.

Savaitės dienomis vakarais CTS autobusai iš virš paminėtų vietų pradės išsiskirti 7 v. v. kas 12 minučių iki 8:30 v. v.

Šeštadienį į operos dienos spektaklį autobusai pradės vaikščioti 12:30 kas 12 min. iki 2 v. p. p.

Operos spektakliui pasibaigus bus paspartintas keleivių pristatymas autobusuais į Lakefront parkinimo aikštę ir Cleveland Union Terminal.

• ŠV. KAZIMIERO Lituaništinės Mokyklos koncertas įvyks š. m. gegužės mėn. 2 d., Naujos parapijos salėje. Programoje vaidinimas, mokyklos choras ir tautiniai šokiai. Programą atliks mokyklos mokiniai. Rengia Tėvų Komitetas.

PENSININKŲ VAKARAS

Gegužės 1 d. 5 v. v. Šv. Jurgio Parapijos salėje studentai ir moksleiviai ateitininkai ruošia pensininkų vakarą. Programą ir vaišes ruošia pats jaunimas. Jeigu kam reikalingos transporto priemonės, prašom kreiptis į Elenutę Razgaitytę (442-9321), arba Vytenį Čyva (486-5970). Jie jus atves ir parves. Visi labai nuoširdžiai kviečiami atsilankyti. Įėjimas laisvas.

Skautas Alg. Miškinis įteikia dovaną Šv. Jurgio šventėje Clevelando skautų rėmėjui V. Šnioliui davusiam abiem turtams stambią auką, Stovi Pilėnų turt. V. Staškus, Prie stalo sėdi skautininkai Šenbergai, J. Garlos nuotrauka

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Take your family to the movies for two cents.

Kada jūs sustojate ir pagalvojate, kaip pragyvenimo kaina kyla vis aukštesn ir aukštesn, ar nėra smagu žinoti, kad dar yra likę gerų pirkinų aplink jūsų namus?

Žemos kainos elektra, kuri parodo jums naują, seną ir labai seną televizijoje filmą maždaug už 2 centus už kiekvieną iš jų.

Tas pats elektros pirkinys varo jūsų džiovintuvą, indam plauti mašiną, plytą ir de-

šimtis kitų elektros apyvokos reikmenų, kiekvieną už centus į dieną.

Iš tikrųjų vidurkio kaina už elektros kilovato valandą šiandien yra žemesnė negu buvo prieš 30 metų. Palyginus gi pragyvenimo kainą pakilo daugiau negu dvigubai per tą laiką.

Kas kitas jūsų šeimos biudžetą siūlo jums tokį gerą pirkinį?

The ILLUMINATING Company
An investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

KONCERTAS

Ši sekmadienį balandžio 25 d. 7 val. vakare Cleveland Music School Settlement salėje 11125 Magnolia Dr. įvyks Birutės Smetonienės fortepijono mokinių koncertas. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti. Po koncerto vaišės.

• **PLIENAS**, lietuvių studentų techninių vyrių (korporacija) ši šeštadienį, balandžio 24 d. 7 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose rengia savo veiklos 40 metų sukakties minėjimą.

• **Birutininkės** rengia ši sekmadienį, balandžio 25 d. šv. Jurgio parapijos salėje, tuoj po liet. pamaldų, švediško stiliaus stalą — priešpiečius.

Nepraleiskite progos atsilankyti ir pasivaikinti.

• **Apdraudos reikalais** geriausių patarnavimų gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.

• **Perkant ir parduodant** namus kreipkitės į Ed. Čapą — Capas Realty So., tel. 732-8242.

SLA 14 KUOPOS VEIKLA

Praejusiam susirinkime, nors ir negausiam nariams, aptarti svarbesni veiklos darbai ir išrinkta nauja 1971 metams Kuopos valdyba, jau su žymiais pakeitimais. Iš valdybos pasitraukus protokolo sekretorei Marijai Trainauskaitei (dėl išpareigojimų kitose sam-būriuose), Edavardui Varekojui — išdo globėjui (išsikėlus gyventi į Floridą) ir Margaritai Jones — išdo globėjai (išsikeliant į Arizoną gyventi), susirinkimo dalyvių sutarimu, perrinkta Kuopos valdyba tokios sudėties: Vytautas A. Brazilius — pirmininkas, Stasys Lazdinis — vicepirmininkas, Povilas Šukys — išdo sekretorius, Aleksandras Johansonas — išdininkas, Juzė Polterienė, Feliksas

Baranauskas, Kazys S. Karpus — išdo globėjais ir Jonas Daugėla — protokolo sekretorius.

Susirinkime sutarta šiais metais suruošti bent du didesnės apimties rengimus, būtent: liepos mėnesį vasaros pobūvį ir spalio mėnesį didesnės apimties viešą parengimą su menine programa, skiriama SLA 14 Kuopos gyvavimo 70-ties metų sukaktuvėms.

Sekantis Kuopos narių susirinkimas įvyks gegužės 3 d., 6:30 Lithuanian Village, 877 East 185 St. Po susirinkimo įvyks kuklios vaišės, skiriamos Margaritos Jones ir Marijos Trainauskaitės, ilgamečių kuopos valdybos veikėjų, atsišveikinimo pagerbtuvėms. Visi gerb. nariai ir narės prašomi šiame susirinkime būtinai dalyvauti patys su savo šeimų nariais. Asmeniškai pranešimai tuo reikalu nesiunčiami. (v)

AUKOS ČIURLIONIO IŠVYKAI

Čiurlionio Ansamblio išvykos į Pietų Ameriką vykdomasis komitetas, skelbdamas rėmėjų sąrašą, nuoširdžiai dėkoja visiems tą išvyką parėmusiems ir kviečia visus lietuvius prisidėti prie taip didelio Čiurlionio Ansamblio ryžto dainos menu gaivinti lietuvių dvasią ir gar-

sinti Lietuvos ir lietuvių vardą Pietų Amerikoje.

ANTRAS RĖMĖJŲ SĄRAŠAS

JAV LB Centro Valdyba -- 100 dol.

Po 50 dol.

Pauline Kazlauskas, Lietuvių Susivienijimas Amerikoje, Julia Styles, Malvina ir Jonas Švarcai, dr. Stanley Thomas, Po 30 dol.

Dr. Antanas Burkus ir dr. Juozas Kriaučiūnas, Po 25 dol.

Dr. H. Brazaitis, kun. B. Ivanauskas, Lithuanian Womens Club, Jonas Krištolaitis, dr. J. Maurukas, JAV LB Kenosha - Racine apylinkė, Taut. S-gos Clevelando skyrius, Rapolas Valodka, John P. Vaičaitis.

Aukojantieji Čiurlionio ansambliui aukas gali nurašyti nuo pajamų mokesčių.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Naujos parapijos rajone parduodamas namas, 2 miegamieji apačioje, 1 viršuje. Duokite pasiūlymą.

GEORGE KNAUS
Real Estate
481-9300

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SUDEJO VILČIAI 80 DOLERIŲ

Juozui Česoniui Philadelphijoje mirus, jo atminimui vietoj gėlių grupė bičiulių sudėjo 80 dolerių, skirtus velionio Vilties įnašui padidinti.

Aukojo:

ALT S-gos Philadelphijos skyrius \$20.00.

Po \$10.00: A. ir V. Gruzdziai, K. ir J. Kauliniai, I. ir V. Matoniai.

Po \$5.00: G. ir J. Orentai, Pr. Stupelis, P. Mitalas, P. ir V. Jonkai, V. Janušienė, P. Didelis.

Visiems aukojusiems Vilties Draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Velionio J. Česonio įnašas pervestas našlei Aleksandrai Česonienei.

• Kad Ji būtų Gyva, tokia antraštė ką tik iš spaudos išėjo Emilijos Čekienės knyga, kurioje yra sutelkta daugybė aktualių klausimų. Ji uždeganti, nes parašyta pagaunančiu žodžiu ir giliu įsijautimu. Ji skirta Lietuvai ir ji ateina pas skaitytojus, kad juos sustiprintų ir padrasintų mūsų kovoje už Lietuvos laisvę.

Š. m. gegužės 16 dieną, sekmadienį, 4 val. p. p., Columbus Vycių salėje, 86-22 85 Street, Woodhaven, N. Y. įvyks knygos pristatymas lietuvių visuomenei.

Programoje akademija ir vaishės. Pagrindiniu kalbėtoju bus rašytojas Paulius Jurkus. Išleido Vilties leidykla Clevelande. Šią kultū-

rinę popietę ruošia ALT S-gos Richmond Hill skyrius.

Maloniai kviečiame atsilankyti.

SUDARYTA JURY KOMISIJA

Dirvos novelės konkurso jury komisijon šiais metais mieliai sutiko įeiti: Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas poetas Leonardas Andriekus — komisijos pirmininku ir nariais rašytojai Paulius Jurkus, Pranas Naujokaitis, dr. Pranas Bagdas ir Dirvos redakcijos narė Emilija Čekienė.

Šiais metais mecenatas Simas Kašielionis novelės premijai yra paskyręs 500 dolerių. Paskutinis terminas novelėms įteikti yra 1971 m. rugsėjo 1 d. adresuojant Dirvai, Novelės konkursui.

• Mykolas Saulius, mūsų žinomas čelistas, po sunkios ir ilgos ligos balandžio 6 mirė Denver, Col. Velionis buvo gimęs 1902. Denveryje gyveno nuo 1951 ir buvo simfoninio orkestro narys, užsitarnavęs išimtinę gyventojų pagarbą.

CHICAGO

SEKMDADIENIO POPIETĖ

Balandžio 25 d. 4 v. p. p. Lietuvių Tautinių Namų būstinėje, 7108 S. Rockwell Ave., Chicagoje bus trečioji sekmadienio popietė.

Popietės dalyviai turės malonią progą arčiau susipažinti su talentingąja aktore Zita Kevalaityte-Visockiene.

Ketvirtoje sekmadienio popietėje, gegužės 9 d., bus proga susipažinti su mūsų jaunųjų poezija.

Maloniai kviečiami visi popietėse dalyvauti.

• Vytautas Kasniūnas, jr., pakviestas sutiko įeiti į IV Dainų šventės vykdomąjį komitetą. Vaikystės dienomis pradėjęs skautauti, jis yra skautas vytiš. Vė-

liau aktyviai veikė akademinėse organizacijose būdamas Lietuvių studentų sąjungos Chicago skyriaus pirmininku ir Centro valdybos vicepirmininku, Korp! Neo-Lithuania pirmininku. Taip pat priklauso Lietuvių bendruomenei ir buvo ALT Tarybos narys. Šiuo metu yra Lituanus žurnalo fondacijos pirmininkas.

• Aldona Kanaukaitė ir Viktoras Naudžiai susilaukė antros dukrelės, kurią Velykų dieną Chicagoje pakrikštijo Renatos Viktorijos vardu. Krikšto tėvai buvo Dalia Bobelienė ir dr. Saulys.

• JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės IV Dainų šventė įvyksta š. m. liepos mėn. 4 d. Amfiteatro salėje, Chicagoje.

Bilietai gaunami "Marginiuose", 2511 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629, tel. 778-4585. Bilietų kainos: \$3.00, \$4.00, \$5.00, \$6.00 ir \$7.00.

Užsakant bilietus telefonu ar laiškais, nurodyti kurių kainų ir kiek bilietų užsakoma. Užsakyti bilietai bus rezervuoti. Neatsiems užsakyti bilietų iki š. m. birželio 15 d., jie bus parduoti kitiems.

Kas norėtų, kad bilietai būtų pasiųsti paštu, tam bilietai bus pasiųsti tik gavus už bilietus pinigų. Tuo atveju bilietų užsakytojas turi atsiųsti kartu su pinigais ir sau pačiam adresuotą voką su pašto ženklu. Siųsti čekius ar money orderius, ant kurių užrašyti: Pay to the order of Lithuanian Song Festival Committee, adresas: 2511 West 69th Street, Chicago, Ill. 60629, tel. 778-4585.

• Mečys ir Valerija Šimkai nuo balandžio 19 iki gegužės 9 d. atostogauja Floridoje. Mečio Šimkaus įstaiiga — Šimkus Real Estate, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. iki to laiko bus uždaryta.

• Buvę Scheinfeldo gimnazijos mokiniai, mokytojai ir gyventojai, kurie norėtų dalyvauti suvažiavime š. m. liepos mėn. 3 d. Chicagoje, prašomi užsiregistruoti iki gegužės mėn. 15 d. pas Al. Andriušaitytę - Likanderienę, 6556 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, arba pas J. Gudaitytę - Kerelienę, 6904 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Kartu su registracija prašoma atsiųsti ir \$5.00 įmokėjimo už kiekvieną dalyvaujantį asmenį.

WASHINGTON

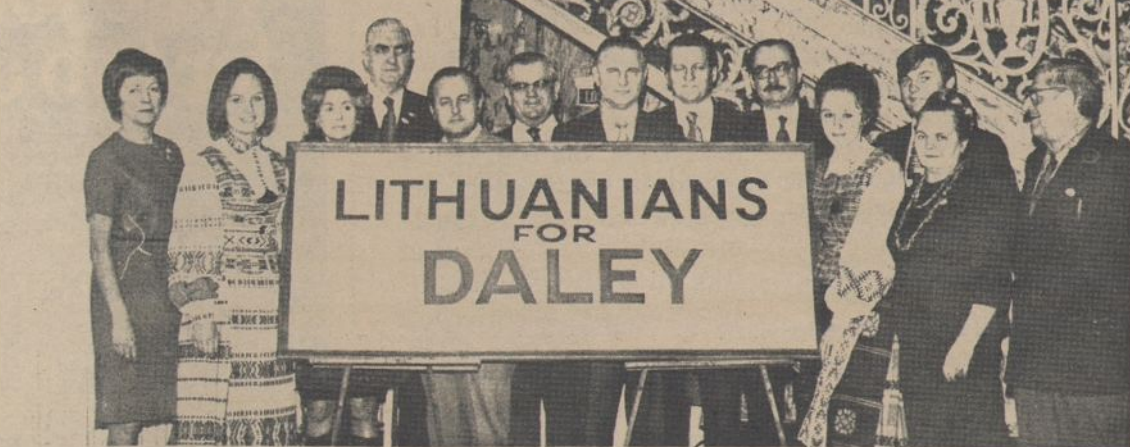
AKADEMIJA KALBININKUI PR. SKARDŽIUI

Washingtono Lietuvių Bendruomenės Apylinkė rengia akademiją, kurioje bus visuomenei pristatoma naujai pasirodžiusi prof. Prano Skardžiaus knyga "Ankstyvesnė ir dabartinė lietuvių bendrinės kalbos vartosena". Akademijoje paskaita apie prof. Skardžiaus kalbinius darbus, susiedamas juos su jo gyvenimu ir savais, asmeniniais, atsiminimais skaitys lituanistas, PLB pirmininkas Stasys Barzdukas, specialiai šia proga atvykęs iš Clevelando.

Prof. Skardžius, ilgus metus gyvenęs Washingtone ir dirbęs JAV Kongreso Bibliotekoje, šiomis dienomis išėina į pensiją.

Akademija įvyks sekmadienį, balandžio mėn. 25 d., 2:30 val. po pietų Marylando Universiteto suaugusiųjų studijų centre (Adult Education Center), University Boulevard ir Campus Drive sankryžoje. Washingtono ir Baltimorės lietuviai

ALLEY MAYOR

Lietuvių demokratų lygos veikėjų grupė Chicagoje aktyviai pasidaravusi perrenkant Chicagos burmistą R. Daley penktai kadencijai. Grupėje matomi: S. Džiugas, arch. Kerelis, S. Balzekas, jr., arch. R. Mulokas, O. Bičiūnienė, Pr. Šulas ir kiti.

maloniai kviečiami šioje akademijoje dalyvauti. Po akademijos bus kava ir vaishės. (ab)

ROMANO KONKURSAS

Dienraštis "Draugas" skelbia dailiosios prozos: romano, apysakos dviejų pirmąjį konkursą. Rankraščius įteikti paskutinė data yra 1971 m. lapkričio 1 d.

Geriausiojo kūrinio autoriui skiriama 1,000 dolerių premija.

Kūrinio siužetą pasirenka patys autoriai. Rankraštis turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip 200 romaninio formato puslapių.

Kūrinį siųsti šiuo adresu: Dailiosios prozos konkurso komisijai, Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame uždame voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą, ten pat įrašant kūrinio antraštę ir pasirinktąjį slapyvardį. Teisėjų komisijai išrinkus premijuotąjį kūrinį, atidaromas tik laimėjusio autoriaus vokas.

NEW YORK

KUN. DR. STASIS VALIUŠAITĮ Palydinti

Balandžio 11 dieną, Velykų sekmadienį staiga mirė kun. dr. Stasys Valiushaitis. Atsisveikinimas įvyko balandžio 13 d., M. Šalinskienės koplyčioje, kur netilpo gausiai susirinkusi New Yorko apylinkių visuomenė, nes kun. dr. S. Valiushaitis buvo plačiai žinomas išėjijos lietuvių gyvenime.

Atsisveikinimo žodį tarė tėvas L. Andriekus, kunigų Vienybės vardu. Generalinis konsulas A. Simutis, LB Apyg. pirm. A. Vakselis, BALFO vardu dr. A. Škėrys, S. Gudas ir kiti. Atsisveikinimo valandą pravedė Jurgis Sirusas.

Iškilmingai palaidotas iš St. Francis Xavier bažnyčios, kur jis dirbo. Mišas aukėjo Brooklyno vyskupas

PLB VALDYBOS POSĖDIS

PLB valdybos 1971 balandžio 17 posėdy svarstyta eilė klausimų:

Pasirengimas LB vadovų konferencijai: gyvenimas subrandino visą eilę klausimų, kuriems reikalingas įvairių bendruomeninių institucijų vieningas sprendimas. Šiam tikslui 1971 gegužės 22-3 Philadelphijoje yra šaukiama LB vadovų koordinacinė konferencija. Po pasitarimų su JAV ir Kanados liet. bendruomenių vadovybėmis PLB valdyba priėmė konferencijos darbotvarkės projektą ir sudarė jos dalyvių sąrašą.

Kreipimasis į kraštų bend-

ruomenes jaunimo kongreso reikalais: jaunimo kongreso parengiamieji darbai intensyvėja. Jaunimo kongreso mintis gyva visame laisvajame pasaulyje. Visų kraštų lietuvių bendruomenės yra prašomos ateiti jaunimui į talką. Šios tautos konkretūs atvejai ir buvo posėdy aptarti. Klausimą referavo jaunimo vicep. M. Lenkauskienė.

Kultūros rūpesčiai: atskiruose kraštuose yra susirinkusio daug kultūrinio mūsų turto, kuris nesaugojamas sunyksta. Pasiekta daug kultūrinių laimėjimų, kurie dingsta nežinioje. Ir vienu, ir kitu atveju būtinas kraštų liet. bendruomenių atitinkamas dėmesys, ir jos yra prašomos tokio dėmesio parodyti. Klausimą referavo PLB Kult. tarybos pirm. dr. Alg. Nasvytis. Jam taip pat PLB valdyba pavedė tarris dėl bendrųjų JAV ir

Kanados lietuvių kultūros dienų sutartinio organizavimo.

PLB IV seimas: 1973 šaukiamas PLB IV seimas. Nutarta kreiptis į visų kraštų liet. bendruomenių valdybas tam tikra anketa, prašant pasisakyti dėl seimo laiko, vietos ir darbotvarkės.

Veiksnių atstovų pasitarimas: 1971 IV 24 New Yorke Vilko valdyba šaukia veiksmų atstovų pasitarimą. PLB valdybai jame atstovaus pirm. Stasys Barzdukas ir visuomeninių reikalų vicep. dr. Henrikas Brazaitis. Aptartos gairės, kurių PLB valdybos atstovai pasitarime turės laikytis. Klausimą referavo dr. H. Brazaitis.

PLB valdybos na rų keliamieji klausimai: PLB švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas supažindino su V. Čižiūno knygos "Seima tautinėje bendruomenėje" spausdinimo darbais -- knyga jau Putnamo seserų spaustuvelyje surinkta, sulaužyta, taip pat pataisyta ir korektūra, knyga išleisti JAV Liet. fondas paskyrė 500 dol. paramos. Pirm. S. Barzdukas perdavė iš V. Adamkaus gautą žinią, kad Chicago tautinėse kapinėse baigiamas statyti a.a. PLB valdybos buv. pirm. Juozui Bačiūnui paminklas, PLB valdyba aptarė jo atidengimo reikalus. Jaunimo vicep. M. Lenkauskienė supažindino su savo kelionės vaisiais, lankantis N. Zelandijoje ir Australijoje jaunimo kongreso ir bendruomenės reikalais.

Specialūs metai: ryšium su 1972 m. įvykstančiu II pasaulio lietuvių jaunimo kongresu PLB valdyba skelbs specialius metus.

Išsiųstieji ir gautieji raštai: PLB valdybos nariai veiklos reikalais susirašinėja su kraštų bendruomenių valdybomis ir atskirais pareigūnais, ypač gausus yra pirmininko susirašinėjimas. Posėdy buvo svarbesnieji raštai apžvelgti ir padarytos reikiamos išvados.

Sąskaitų mokėjimas: PLB valdybos išd. A. Galiliušis pateikė valdyboje gautas sąskaitas, kuriuos apmokamos tik valdybos patvirtintos.

Posėdis vyko dviem atvejais: IV 24 nuo 5 iki 9 val. vak. ir IV 25 nuo 9 iki 11 val. rytą Clevelande, Lietuvių namuose. Dalyvavo 6 valdybos nariai.

PLB Inf.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS Premija \$500.00

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1971 metų rugsėjo 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠIELIONIS.